

CATALOGUL DOCUMENTELOR LUI GRIGORE I GHICA AFLATE ÎN COLECȚIILE MUZEULUI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Dr. Grina-Mihaela Rafailă

Abstract: From the times of the two reigns of Grigore I Ghica, ruler of Walachia (1st Sept. 1660-d. 27th Nov. 1664 and approx. 12th Febr.-Nov. 1673), the Municipal Museum of Bucharest Documents collection preserves 47 papers issued on paper or parchment (5 doc.), of which some are accompanied by Romanian or modern copies. Most of them deal with the selling or buying of lands, estates, mill fords, but also with some ruler's orders or confirmations a.s.o. As usual, most of the transactions are concluded by men, but there are also a few women selling by themselves or together with their husbands, or buying by themselves, or having their wealth confirmed by the head of the state. The documents authentication was made by applying the ruler's seal or the ring seals belonging to various witness boyars, in black ash or ink, or by the digital imprints of those perfecting the commercial deals.

Key words: Grigore I Ghica, Walachia, documents, estates, transactions

Toamna anului 1660 aduce la domnia Țării Românești, prin intermediul marelui postelnic Constantin Cantacuzino, care a reușit astfel să salveze țara de a deveni pašalâc, pe Grigore I Ghica, fiul lui Gheorghe Ghica, alt fost domn muntean (20 nov. 1659-1 sept. 1660). S-a dovedit a fi o puternică personalitate cu deosebite calități organizatorice decât lăsase să se întrevadă până atunci. În cursul primei sale cărmuriri acesta a încercat, pe cât posibil, să echilibreze raportul numărului membrilor în Sfatul domnesc al reprezentanților celor două partide care se înfruntau în acele vremuri, respectiv cea a Leurdenilor, care era mai numeroasă, și a Cantacuzinilor, care vor fi înlăturați definitiv în cea de a doua sa domnie.

În plan extern proaspătul domn beneficia de sprijinul Porții, ale cărei ordine le executase întocmai, când în anul următor l-a sprijinit cu trupe pe principele Mihai Apafi împotriva lui Ioan Kemény, care trecuse de partea imperialilor. Moartea acestuia din urmă a făcut ca relațiile pașnice turco-austriece ce datau din anul 1606, să se deterioreze, iar Vodă este nevoit să participe personal la campania otomană împotriva Ungariei Superioare din vara-toamna anului 1663. În lipsa sa, treburile statului muntean au fost încredințate ispravnicilor de scaun – Stroe Leurdeanu și Dumitrașcu Cantacuzino, care începuseră ofensiva împotriva marelui postelnic Constantin Cantacuzino, deși erau rude cu acesta. Marele dregător era acuzat de necredință, în timp ce pe fiul său, Șerban Cantacuzino, aflat alături de domn pe front, îl acuzau chiar de uzurparea tronului. Revenit în țară, voievodul a încercat să se lămurească

asupra acuzelor aduse protectorului său, dar, în același timp, era și o ocazie de a scăpa de sub tutela și influența acestuia exercitată de la Filipești. Profitând de prilejul ivit domnul poruncește închiderea susținătorului său în Mănăstirea Snagov, unde va fi executat prin strangulare, fără judecata Divanului așa cum se proceda de obicei, în trapeza lăcașului de cult la 20/30 dec. 1663. Fiul, Șerban Cantacuzino va fi însemnat la nas pentru intrigile atribuite împiedicându-l astfel să poată emite cândva pretenții la tron. Nemiloasa îndepărtare a fostului său protector a declanșat conflictul, pe față, între grupările Cantacuzinilor și Leurdenilor, cât și cel între Cantacuzini și domn.

În anul 1664 va participa la o nouă campanie otomană, însă necucerirea cetății Lewenz și înfrângerea otomanilor în bătălia din apropierea acesteia la 9/19 iulie 1664, prin înțelegerea sa secretă avută cu mareșalul imperial, contele Souches, precum și refuzul de a se prezenta înaintea marelui vizir l-au determinat pe voievodul muntean să aleagă calea exilului. La 20/30 nov. acesta fuge din București prin Moldova, Polonia și Transilvania ajungând la Viena, unde începe o perioadă de aproape șapte ani de pribegie.

În plan cultural, în primii patru ani de cărmuire, Grigore I Ghica a reușit să ctitorească biserica cu hramul *Adormirea Maicii Domnului* de la Dragoslavele și mănăstirile *Sfânta Treime* de la Cerneți și *Sfântul Ioan* din Focșani, iar în Capitala țării a îngăduit catolicilor să-și construiască biserica Bărăției.

Poarta nefiind de acord cu favoritul Leurdenilor, obscurul boier Dumitrașcu Buzoianu din Căpățânești, propus să ia locul domnului pribeag, numește, în schimbul unor consistente sume de bani, pe grecul țarigrădean Dimitrie Stridie, ce se declarase fiu al lui Leon Tomșa, sub numele de Radu Leon. Socotit a fi imparțial celor două facțiuni boierești muntene, Poarta și-l dorea ca un fel de arbitru între cele tabere adverse care să și unească pe membrii acestora, fără ca acest lucru să se și întâmple efectiv.

Sosit în capitala padișahilor, Grigore I Ghica reușește, cu sprijinul dragomanului Panaiotache Nicussis și a unor importante sume de bani, să câștige încrederea marelui vizir Ahmed Fazil Köprülü, care sătul de rivalitățile grupărilor boierești, îl numește din nou la cârma Țării Românești. În cea de-a doua domnie, scurtă de doar un an (a. 12 febr. 1672-p. 15 nov. 1673), acesta s-a dovedit a fi o „*mână de fier*”, care i-a prigonit pe Cantacuzini și clientela favorabilă acestora. Sprijinindu-se doar pe gruparea condusă de Stroe Leurdeanu, care fugise din Mănăstirea Snagov unde fusese călugărit forțat și i se alăturase la Poartă, domnul i-a înlăturat definitiv pe Cantacuzini din Divanul domnesc, unii fiind închiși la curte, judecați și supuși la grele dări, pe când alții au fost trimiși la Ocelele Mari, unde au fost bătuți la tâlpi și „*munciți*” în tot felul. În același timp jupânesele cantacuzine au fost umilite prin punerea la „*cărat de var și piatră împreună cu țiganii cei de dârvală, la curțile domnești*” (Neculce, 1955, 139).

Cu o oaste bine echipată, Grigore I Ghica a participat la campania sultanală, care a dus la cucerirea Cămenitei pe 16/26 aug. 1672 și a contribuit indirect la

îndepărtarea din tronul Moldovei a lui Gheorghe Duca, care-i va deveni un rival de temut la Constantinopol și chiar îl va înlocui în tronul muntean, peste doar un an. În anul 1673, participând la campania otomană de la Hotin, cu aprobarea tacită a marelui vizir, va purta negocieri cu marele hatman Jan Sobieski și chiar se lasă prizonier în bătălia de lângă Hotin din 1/11 nov., care s-a transformat într-un dezastru pentru oastea otomană. Eliberat pe ascuns de către poloni, Grigore I Ghica se înfățișează marelui vizir aflat în tabăra de la Oblucița, unde va fi reconfirmat domn, însă, între timp sultanul deja îl numise pe tronul muntean pe rivalul său, Gheorghe Duca. În aceste condiții și marele vizir este nevoit să-l mazilească pe Grigore I Ghica, care era acuzat și de o seamă de turci de dezastrul suferit de Semilună în proaspăta bătălie. Și pâriile lui Mihai Cantacuzino, sosit îndeosebi pentru acest fapt în tabăra marelui vizir, au contribuit la sfârșitul celei de a doua domnii. În noul context fostul domn este nevoit să se retragă în capitala imperiului, unde a mai trăit circa 10 luni, fiind în continuare hărțuit de către Cantacuzini. Moare în sept. 1674 cu bănuiala de a fi fost otrăvit, când încă mai spera în revenirea la cârmuirea Țării Românești.

Muzeul Municipiului București prin Colecția sa de „*Documente*” este beneficiarul a 47 de documente originale românești, redactate pe hârtie sau pergament (5 acte), unele fiind însoțite de copii românești sau moderne, care provin din timpul celor două cârmuri muntene ale lui Grigore I Ghica. Cele mai multe dintre acestea sunt *zapise* de moșii, ocine sau vaduri de moară (29 acte), urmează *întăriri* (10 doc.) și *porunci domnești* (3 acte) etc. Ca și în domniile precedente cele mai multe tranzacții sunt încheiate de către bărbați, dar avem și câteva femei, în calitate de vânzătoare, singure – Neacșa, sau împreună cu soțul – Dama din Nencești, fie de cumpărătoare, ca de pildă Marula logofeteasa din Cocorăști și Calea, soția negustorului Parasco, ori li se întărește de către domn proprietățile – Marica, soția lui Sima cămăraș din Bărbătești sau bunica lui Vodă Brâncoveanu, Păuna vorniceasa. Dintre așezările monastice ale țării în timpul lui Grigore I Ghica doar Mănăstirea Sadova este beneficiara a două întăriri domnești, care de fapt sunt reconfirmări ale antecesorilor domni a daniilor făcute de către ctitorii ei. Validarea actelor s-a făcut prin sigiliu mijlociu domnesc (13 doc.), dar și cu sigilii inelare aparținând diverșilor boieri martori, aplicate în cerneală sau negru de fum, fie cu amprente digitale ale celor care asistaseră la încheierea tranzacțiilor. Referitor la locul de emiteră avem 11 acte emise la București, care menționează și membrii Sfatului domnesc și doar unul la Drăgești. În ce privește valorificarea anterioară și din bibliografia cercetată până în momentul de față doar 16 documente au văzut lumina tiparului sub diverse forme sau au putut fi admirate în cadrul unor expoziții temporare, cum a fost cea din vara anului 2006 intitulată „*Mărturii sigilare*”.

1. 1661 (7169) februarie 8 Udrea postelnic împreună cu nepotul lui, Dragul din Crângu, vând jupânesei Marula logofeteasa 100 stj. din Orboiești, de lângă Andrișești, cu suma de 19 ughi. Martor: popa Stanciu. Scrie Ion logofăt.

M.M.B., nr. 27 385

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (29,5x21 cm.), 2 sigilii inelare în negru de fum.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 113-114 (nr. 330).

2. 1661 (7169) martie 20 Dragomir Nencescu vinde lui Mihalcea căpitan 3 locuri de la Răstoaca cu suma de 5 ughi. Martori: uncheșul Dan, Radu și Stanciu.

M.M.B., nr. 28 343

Orig. rom., hârtie folio cu filigran (20,5x14 cm.), 4 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovești.

3. 1661 (7169) martie 24 Stan ceauș din Copăceni, j. Dâmbovița, împreună cu fiii lui, Vlad și Neacșu, și cu nepoții lui; Vlad, fiul lui Manea; și Dumitrașco, fiul lui Stănimir, vând lui Dumitrașco logofăt și jupânesei lui, Neacșa din Copăceni, jumătate de ocină, din funia lui Mănăil și Mardarie, cu suma de 19 ughi. Martori: răspopa Stan din Arși, Mihai logofăt din Băleni, Stroe postelnic din Drăgești, popa Sen, Ivan sârbul, Gherghe turcul cupeț, Alecsandru căpitan și Crăciun. Scrie Dumitrașco logofăt din Băbeni, fiul lui Iane căpitan.

M.M.B., nr. 28 432

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (32,5x21,5 cm.), un sigiliu inelar și 8 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovești.

4. 1661 (7169) martie 29 Neacșu și Savu, fiii lui Savu din Berciugov, vând lui Nica căpitan 100 stj. de moșie din Berciugov cu câte 34 de bani pe stj. Martori: Ioviț iuzbașa, Vodan iuzbașa, Caloian iuzbașa, Opreș iuzbașa din Șăgarce, Radu iuzbașa, popa Dobre, popa Balea, Radu din Berciugov, nepotul lui Staico iuzbașa, și Costea din Berciugov. Scrie Ion [pes..?]¹.

¹ Indescifrabil.

M.M.B., nr. 28 610

Orig. rom., hârtie folio cu filigran (31x21,5 cm.), un sigiliu inelar și 3 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovești.

5. 1661 (7169) aprilie 13 Badea, Apostolache (Postolache) și Ianiu, fiii lui Drăghici și nepoții lui Matei vătaf din Lipirești, j. Ialomița, vând jupânesei Marula logofeteasa 200 stj. de ocină din Lipirești cu câte 80 de bani pe stj.

M.M.B., nr. 27 532

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30,5x21 cm.), 3 amprente digitale în cerneală. Are copie rom. la nr. 27 532 (1b).

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 114 (nr. 331).

6. 1661 (7169) aprilie 15 Neacșa vinde fratelui ei, Mușat paharnic din Brezoaia, partea sa de moșie din Berciugov, j. Ilfov, care îi fusese dată drept zestre de către tatăl ei, Vintili vătaf, cu suma de 37 ughi *poli*.

M.M.B., nr. 28 611

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30x21 cm.), un sigiliu inelar în negru de fum. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

Bibliografie: menț.: Stoicescu, 1971, 124, n. 1.

7. 1661 (7169) mai 8 Voicu împreună cu soția lui, Dama din Nencești, vând lui Mihalcea căpitan 2 locuri din satul Nencești, situate între Răstoaca și Valea Cutina, cu suma de 3 ughi *poli*. Martori: Hriza postelnic, Dima spătar, Stanciu, Dragomir, Radu și uncheșul Dan.

M.M.B., nr. 28 344

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (21,5x16,5cm.), 4 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

8. 1661 (7169) mai 12 Gărdan împreună cu fratele lui, Tatomir, și Dragomir vând lui Mihalcea căpitan partea lor de moșie, din Braniște, cu suma de 2 taleri.

M.M.B., nr. 28 345 (a)

Orig. rom., hârtie folio (21x13 cm.), 3 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

9. 1661 (7169) mai 12 Stan împreună cu fratele lui, Stănil, și Oprea vând lui Mihalcea căpitan partea lor de la Braniște cu suma de 2 taleri.

M.M.B., nr. 28 345 (b)

Orig. rom., hârtie folio (21x13 cm.), 3 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

10. 1661 (7169) iunie 10 Vlad Verdeș călăraș din satul Nencești vinde lui Mihalcea căpitan a treia parte de funie din partea sa de moșie cu suma de 10 taleri. Martori: uncheșul Dan, Gărdan și popa Vlaicu.

M.M.B., nr. 30 618

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (20x21,5 cm.), 3 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

11. 1661 (7170) octombrie 22, București Pană Geim dă zapis ficei lui, Chirața, și ginerelui său, Crăstea, pentru bunurile date de zestre la logodnă în valoare de 200 ughi – jumătate din moșiile de la Mătăsari și Crețulești împreună cu o jumătate de vie. Martori: Iane fost m. paharnic, Dima chirciubașa, Necula Sofialău postelnic, Preda m. ban, Chirca m. logofăt, Badea m. clucer, Stroe al doilea m. vornic, Mareș m. vistier, Papa m. slujer și Stoian m. pitar. Scrie Drăghici logofăt de la m. agă.

M.M.B., nr. 28 346

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (32x22 cm.). Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenеști.

Bibliografie: menț.: Stoicescu, 1971, 242, n. 1.

12. 1661 (7170) noiembrie 10, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește Maricăi, soția lui Sima cămăraș din Bărbătești, stăpânirea moșiilor împreună cu casele, viile, țigani și curăturile de moșie și de cumpărătoare din Bărbătești, j. Dâmbovița, ca și moșia din Lipărești și viile de la Podgorie, care au fost revendicate și de către rudeniile Simei cămăraș, Iorga și Nica. Martori: Preda m. ban al Craiovei, Stroe al doilea m. vornic, Chirca m. logofăt, Pană Filipescu m. spătar, Mareș m. vistier, Badea m. clucer, Mihai m. stolnic, Costandin m. comis, Drăghici Cantacuzino m. paharnic, Papa m. slujer și Stoian m. pitar. Ispravnic: Șerban Cantacuzino al doilea logofăt. Scrie Pavlache Popescu logofăt.

M.M.B., nr. 26 906

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (42,5x29 cm.), invocația simbolică, litera inițială și monograma domnească scrise cu chinovar, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat, cusut. Are copie mod. din 1898.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 114 (nr. 332, este menționată ziua de „18”).

13. 1661 (7170) noiembrie 29 Drăghici, fiul Caplei din Măneștii de Sus, vinde jupânesei Marula logofeteasa din Cocorăști 500 stj. de moșie din satul Andreșești, j. Ialomița. Martori: Costandin m. comis, Colțea Doicescu clucer, Ivașco sărdar, Pătrașco Bucșanu portar și Radu Știrbeanu postelnic. Scrie Ifren logofăt.

M.M.B., nr. 27 293

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30,5x20 cm.), 2 amprente digitale în cerneală.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 2 (nr. 4).

14. 1662 (7170) ianuarie 6 Mihalcea paharnic, fiul lui Dragu iuzbașa din Cislău, vinde lui Radu clucer și Vlad spătar, fiii lui Radu Cocorăscu logofăt, 200 stj. de moșie din Orboești, j. Ialomița, împreună cu un vad de moară. Martori: Pană comis din Gormănești, Paraschiva ceauș, fiul agăi Neagu, Ianache ceauș din Stăncești, Radu

Cărstescu spătar, Antonie vornic din Negoești, Stroe clucer și eromonah Nicolae, igumen din Aluniș. Scrie Tanasie Stăncescu logofăt.

M.M.B., nr. 27 384

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31x21 cm.).

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 114 (nr. 333); menț.: Stoicescu, 1971, 155, n. 1 și 216-217, n. 6.

15. 1662 ianuarie 14 Oancea, Cărstea logofăt și Alicsandru din Gemenile vând lui Radu Crețulescu logofăt a treia parte din muntele numit Valea Tătarului cu suma de 30 ughi.

M.M.B., nr. 26 924

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30x21 cm.), 2 sigilii inelare și o amprentă digitală în cerneală. Are copie mod. nedată.

16. 1662 (7170) ianuarie 23 Coman împreună cu fratele lui, Stan, vând jupânesei Calea, soția lui Parasco neguțător, 30 stj. din moșia Cosoba de Sus cu suma de 15 taleri. Martori: Dobre aprod, Riga portar, Voico șătrar și Stan logofăt.

M.M.B., nr. 39 173

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (23x16 cm.), 2 amprente digitale în cerneală.

17. 1662 (7170) februarie 15, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește lui Iordachie fost m. clucer stăpânirea ocinei din satul Negrași, j. Vlașca, care fusese aleasă și împietrită de 12 boieri hotarnici, 300 stj. de ocină din satul Gostavăți, j. Romanați, și 200 stj. de ocină din Huriia. Martori: Preda m. ban, Stroe al doilea m. vornic, Chirca m. logofăt, Mareș m. vistier, Badea m. clucer, Mihai m. stolnic, Costandin m. comis, Drăghici m. paharnic, Costea m. postelnic, Stoian m. pitar și Pătru m. slujer. Ispravnic: Șerban Cantacuzino al doilea logofăt. Scrie Costea logofăt.

M.M.B., nr. 27 445

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (43x29 cm.), invocația simbolică, litera inițială și monograma domnească scrise cu chinovar și ornate floral, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat. Are copie rom. la nr. 27 414.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 143-144 (nr. 429).

18. 1662 (7170) martie 29 Unchiașul Neagoe împreună cu fiii lui, Ivan și Dumitru, vând lui Manta fost m. comis un pogon de vie la Scăeni, cu suma de 28 ughi. Martori: Calotă vătaf din Câmpina, Radu pârcălab și Preda logofăt. Scrie Preda logofăt.

M.M.B., nr. 13 815

Orig. rom., hârtie folio (30,5x20,5 cm.), 3 sigilii inelare și 3 amprente digitale în cerneală.

19. 1662 (7171) octombrie 22 Gherghe, fiul unchiașului Stănilav din Berciugov, vinde cumnatului său, Nica căpitan, 45 de stj. din partea sa de ocină de la Berciugov cu suma de 60 bani pe stj. Martori: Stan iuzbașa din Stejărei, Fiera Racotă postelnic, Vălcan iuzbașa, Vlad iuzbașa din Butești, Chire? stegar din București și Vorda iuzbașa din Cornețel.

M.M.B., nr. 28 612

Orig. rom., hârtie folio (31x21,5 cm.), o amprentă digitală în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenеști.

20. 1663 (7171) februarie 11 Micu din Lipărești vinde lui Ghiorghie m. ban 30 stj. de moșie din Schimbași, care fuseseră cumpărați de la Udrea, nepotul lui Stoian; Dragul și Stroe, nepoții lui Staico; și Balotă, fiul lui Căndie, cu suma de 600 bani. Martori: Panait greul, popa Neacșu din Lipărești, Balotă din Gârbovi, Radu din Togozeni, Pătru din Buciumeni și Dumitrașco postelnic. Scrie Ilie logofăt.

M.M.B., nr. 27 230

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (29,5x20 cm.), o amprentă digitală în cerneală.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 33-34 (nr. 129).

21. 1663 (7171) martie 8 Alicesandru, fiul lui Ivan din Gemenele, j. Dâmbovița, vinde lui Radu Crețulescu m. logofăt ocina sa din satul Gemenile împreună cu un vad de moară cu suma de 30 ughi. Martori: Drăghici m. paharnic, Papa m. slujer, Radu Cocorăscu clucer, Drăghiceanu vistier și Vlad Cocorăscu logofăt. Scrie Radu Frățili.

M.M.B., nr. 26 923

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30,5x21 cm.), o amprentă digitală în cerneală.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 88 (nr. 281); menț.: Stoicescu, 1971, 143, n. 4.

22. 1663 (7171) martie 28 Neicu și Stoica, fiii unchiașului Vălcu din Dărmănești, vând lui Stroe al doilea m. vornic 33 stj. de ocină din satul Dărmănești cu suma de 1.650 bani.

M.M.B., nr. 13 916

Orig. rom., hârtie difolio (29,5x20,5 cm.), 2 amprente digitale în cerneală.

23. 1663 (7171) mai 9, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește Mănăstirii Sadova cu hramul *Sf. Nicolae Arhiepiscopul Mirei Lichiei* și egumenului Stefan ermonah stăpânirea satului Nedeia, j. Dolj, împreună cu toți rumânii care fuseseră dăruți de către ctitorii așezământului, Pârvu Craiovescu banul și Datco armaș. Martori: Gherghe Băleanu m. ban al Craiovei, Stroe m. vornic, Radu m. logofăt, Dumitrașco m. vistier, Toader m. spătar, Badea m. clucer, Preda m. stolnic, Costandin m. comis, Drăghici Cantacuzino m. paharnic și Costea m. postelnic. Ispravnic: Șerban al doilea logofăt. Scrie Dumitrașco logofăt.

M.M.B., nr. 30 525

Orig. rom., perg. (51x41 cm.), litera inițială și monograma domnească scrise cu chinovar și ornate floral, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat, cusut.

24. <1662 septembrie 1> (7171) - <1663 august 31> (7171) Stoica, fiul lui Lupa din Berciugov, vinde lui Nica căpitan 40 stj. de ocină din Berciugov. Martori: Stoica iuzbașa, Zore aprod și Bratu din Cornățel. Scrie popa Zărână.

M.M.B., nr. 28 613

Orig. rom., hârtie difolio (22x16 cm.), 2 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

25. 1663 (7172) decembrie [2..]¹, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește lui Radu paharnic, fiul lui Coman din Săvești, stăpânirea moșiei din Botenii de Sus, j. Dâmbovița, și anume: 50 stj. din partea lui Tudor Parpalic, cumpărați cu suma de 17 ughi la *leat* 7164 și 26 stj. cumpărați de la Stan cu suma de 8 ughi. Martori: Gherghie m. ban, Stroe m. vornic, Preda m. logofăt, Toader Sturzea m. spătar, Dumitrașco m. vistier, Preda Poenariul m. stolnic, Costandin m. paharnic și Papa m. logofăt. Scrie Goran Olănescu.

¹ Rupt în orig.

M.M.B., nr. 30 635

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (42,5x28 cm.), invocația simbolică și litera inițială ornate vegetal, monograma domnească scrisă cu chinovar și sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

26. 1664 (7172) martie 14 Ivașco împreună cu Tudor, cu alți frați și veri; Mufa, Ventilă și Vlad, fiii lui Danciu din Rătești, vând lui Preda m. logofăt și jupânesei lui, Neacșa, o jumătate de delniță de moșie din Dealul Piteștilor, de la Bădești, cu suma de 20 ughi. Martori: Stan bătrân din Rătești, Lica din Pătroia, Dragomir, fiul lui Stepan logofăt din Vlădeni, Necula cupeț, Hrize și Mușat Bălotescu paharnic. Scrie Draghiia, fiul lui Mihai din Gorguiati.

M.M.B., nr. 13 804

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30x21 cm.).

27. 1664 (7172) aprilie 24, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește jupânesei Păuna vorniceasa, soția lui Preda Brâncoveanu vornic, împreună cu nepoții ei, Barbu și Costandin din Brâncoveni, stăpânirea satului Dăbuleni, j. Romanați, împreună cu toți rumânii de moșie așa cum reiese din hrisovul lui Radu Vodă din *leat* 7051 și cartea lui Costandin Vodă Șerban din *leat* 7163. Martori: Gherghe Băleanul m. ban, Stroe Hiara al doilea m. vornic, Preda Bucșanul m. logofăt, Dumitrașco m. vistier, Toader Sturzea m. spătar, Badea m. clucer, Costea m. postelnic, Preda Poenarul m. stolnic, Papa m. comis, Bădeslav m. slujer și Stoia m. pitar. Ispravnic: Vălcul al doilea logofăt. Scrie Alecsandru logofăt.

M.M.B., nr. 30 399

Orig. rom., perg. (35x43,5 cm.), invocația simbolică, litera inițială și monograma domnească scrise cu chinovar și ornate floral, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat, cusut. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

28. 1664 (7172) mai 5 Chirca fost m. logofăt, ispravnicul scaunului Târgoviștei, dă carte de judecată lui Mihalcea căpitan pentru partea de moșie a lui Stanciu din Nencești, care fusese cumpărată de la Iane căpitan din Târgoviște. Martori: Crăstea cupeț, unchiașul Vlaicu postelnic, Andrei iuzbașa și Costandin, fiul lui Iane căpitan.

M.M.B., nr. 28 347

Orig. rom., hârtie folio cu filigran (23x21 cm.), sigiliu inelar în ceară, căzut. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

Bibliografie: menț.: Stoicescu, 1971, 238, n. 5.

29. 1664 (7172) mai 10 Țalapiia, fiul lui Ivașco din Băcani, vinde lui Ghiorghe m. ban 100 stj. de moșie din Băcani cu suma de 15 ughi. Martori: Gavril din Hurezi, Mușat, fiul lui Dumitru Hogel din Băcani; și Hriza, fiul lui Stoica Titinul. Scrie Spiridon grămăticul din Beleteși¹.

¹ Citire probabilă.

M.M.B., nr. 27 232

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30x21 cm.), o amprentă digitală în cerneală.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 34 (nr. 130).

30. 1664 (7172) mai 24 Pârvu, fiul lui Năniu din Dărmănești, nepot Mărișiștilor, vinde lui Dușca din Călinești 40 stj. din moșia Dărmănești împreună cu un vad de moară cu suma de 4.900 bani. Martori: Dima, Ghica și Leca din Călinești; Stoica

ceauș din Filipești; Stanciu din Bertești și Stan rachiar. Scrie Năniu din Călinești.

M.M.B., nr. 13 917

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30,5x20,5 cm.), 3 amprente digitale în cerneală.

31. 1672 (7180) aprilie 18 Gheorghie fost m. vornic vinde lui Stroe fost m. șătrar partea sa de moșie din Copăceni, care fusese cumpărată de la Barbu logofăt și Pătru cămăraș, fiii lui Danciu Părăianu postelnic, de la Dona Pepano cupeț și de la Ianache, fiul lui Chiriac din Copăceni, cu suma de 200 ughi. Martori: Ventelă m. ban, Neagoe Săcuianul m. vornic, Hriza m. vistier, Badea m. clucer, Ilie m. șătrar, Socol logofăt, Paraschiva logofăt și Ivan clucer.

M.M.B., nr. 28 440

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (44x29,5 cm.), un sigiliu inelar în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

32. 1672 (7180) mai 8 Grigorie Ghica domnul Țării Românești poruncește căpitanului de păhărniceii din j. Dolj, iuzbașilor și tuturor păhărniceilor scoaterea din catastihul visteriei a rumânilor lui Barbu Brâncoveanu și anume: Lup, Radu, Marco și Radu din satul Comoșteni.

M.M.B., nr. 28 582

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (29,5x20,5 cm.), monograma domnească scrisă cu chinovar, sigiliu mijlociu domnesc în chinovar. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

33. 1672 mai 9 Hriza m. vistier cere căpitanului de păhărniceii din j. Dolj, iuzbașilor și tuturor păhărniceilor să-i lase în pace pe rumâni: Lup, Radu, Marco și Radu din satul Comoșteni ce sunt ai lui Barbu postelnic, așa cum poruncise domnul să fie scoși din catastih.

M.M.B., nr. 28 579

Orig. rom., hârtie folio (25x14 cm.). Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

34. 1672 (7180) mai 3, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește Mănăstirii Sadova cu hramul *Sf. Nicolae al Mirelor Lichiei*, părintelui egumen Ștefan și tuturor călugărilor stăpânirea satelor Nedeia și Nedeița, j. Dolj, împreună cu toți rumânii, care fuseseră dăruite de către ctitorii așezământului, Pârvul Craiovescu banul și Datco armaș, așa cum rezultă din cărțile răposatilor domni Vlad voievod din *leat* 7038 și a lui Radu voievod din *leat* 7050. Martori: Gherghe Băleanul m. logofăt, Stroe fost m. vornic, Ventil m. ban, Neagoe m. vornic, Hriza m. vistier,

Sturzea m. spătar, Badea m. clucer, Stoia m. postelnic, Coruia m. paharnic, Preda m. stolnic și Matei m. comis. Ispravnic: Radu al doilea logofăt. Scrie Dumitrașco logofăt.

M.M.B., nr. 30 527

Orig. rom., perg. (63x46 cm.), stema Țării Românești, titulatura domnească și litera inițială scrise cu soluție de aur, monograma domnească scrisă cu chinovar, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat.

35. 1672 (7180) mai 17 Gheorghie m. logofăt, Stroe fost m. vornic, Vintilă m. ban, Neagoe m. vornic, Hriza m. vistier și Badea m. clucer dau carte de judecată pentru ca Dumitrașco logofăt din Copăceni, j. Dâmbovița, să țină a treia parte de moșie, iar Matei, fiul lui Stroe șătrariu din Crov, să țină două părți de moșie împreună cu moară, vad și case, ce fuseseră cumpărate de la Gherghe vornicul. Martori: Gheorghie Băleanul m. logofăt, Vintilă m. ban, Neagoe Săcuianul m. vornic, Hriza m. vistier și Badea m. clucer. Scrie Badea logofăt.

M.M.B., nr. 28 441

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (43,5x29 cm.). Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

36. 1672 (7180) mai 26 Grigorie Ghica domnul Țării Românești poruncește boierilor hotarnici – Andrei căpitan din Fiștești, Preda căpitan din Boziiani, Lupu iuzbașa din Călugăreni, Mișu roșul din Cărlomănești, Neagu iuzbașa din Lipiia și Drăguliu spătar din Tohani, să măsoare pogoanele de vie date de satul Bădeni lui Gheorghie ban pentru a nu mai fi gălceavă.

M.M.B., nr. 27 241

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (20,5x14,5 cm.), monograma domnească și sigiliu mijlociu domnesc în chinovar.

37. 1672 (7180) iunie 26, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește lui Dumitrașco logofăt din Copăceni și jupânesei lui, Ioana, stăpânirea peste a treia parte din Copăceni, de pe Răstoaca, j. Dâmbovița, care fuseseră a lui Gherghe vornicul. Martori: Stroe fost m. vornic, Vintilă m. ban, Neagoe m. vornic, Ivașco m. logofăt, Hriza m. vistier, Toader Sturzea m. spătar, Badea m. clucer, Stoia m. postelnic, Coruia m. paharnic, Preda m. stolnic, Matei m. comis și Staico m. pitar. Ispravnic: Radu al doilea logofăt. Scrie Badea.

M.M.B., nr. 28 442

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (43x29 cm.), invocația simbolică și litera inițială ornate vegetal, monograma domnească scrisă cu chinovar, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat, cusut.

38. 1672 (7180) iulie 6 Grigorie Ghica domnul Țării Românești poruncește celor 6 boieri luați de Ghiorghe banul și de satul Bădeni să măsoare pogoanele de vie ce au rămas în satul Bădeni.

M.M.B., nr. 27 242

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (29,5x20,5 cm.), monograma domnească scrisă cu chinovar și sigiliu mijlociu domnesc în chinovar.

39. 1672 (7180) iulie 7, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește lui Vâlcu fost m. paharnic, Nica ceauș și Grigorie logofăt, fiii lui Bunea fost m. vistier de Grădiște, stăpânirea moșiilor, țișanilor și a rumânilor lui Istratie postelnic de la Izbiceni, j. Romanăți. Martori: Ghiorghe fost m. ban, Stroe fost m. vornic, Vintilă m. ban, Neagoe m. vornic, Ivașco m. logofăt, Hriza m. vistier, Sturzea m. spătar, Badea m. clucer, Stoia m. postelnic, Coruia m. paharnic, Preda m. stolnic și Matei m. comis. Ispravnic: Radu al doilea logofăt. Scrie Dumitrașco logofăt.

M.M.B., nr. 27 239

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (44x29,5 cm.), invocația simbolică, litera inițială și monograma domnească scrise cu chinovar, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat, cusut.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 227-228 (nr. 712).

40. 1672 (7180) august 16 Radu, Dobre, Stăniia și Tudor din Crețulești împreună cu Stanciu vând lui Cârstea portar 185 stj. de moșie din Crețulești cu câte 44 de bani pe stj. Martori: Badea, Hriza, Dragomir stegar, Avram cojocar, Dumitru, Stanciu, Vlad, Dobre și Tudor.

M.M.B., nr. 28 356

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (20,5x15 cm.), 2 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenesti.

41. 1673 (7181) aprilie 23, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește lui Pârvu și fraților lui, Mandea, Papa, Șerban, Costandin și Tudoran, fiii lui Tudoran iuzbașa din Lerești, stăpânirea ocinelor din Stoenesti și Bădeni, j. Mușcel, împreună cu trei munți și trei rumâni, anume: Oprea, Noaptes și Lepădat împreună cu feciorii lor, ca și livezile Stejarul, Vechiului și cea de la Aniniș, care au aparținut primei soții a lui Răpa, Neaga Mânzătoae. Martori: Gheorghie cel bătrân fost m. ban, Stroe cel bătrân fost m. vornic, Ventil m. ban, Neagoe m. vornic, Chirca fost m. logofăt, Ivașco m. logofăt, Toader Sturzea m. spătar, Hriza m. vistier, Badea m. clucer, Stroe m. postelnic, Curuia m. paharnic, Preda m. stolnic, Mateiu m. comis, Stroe m. pârcălab, Radul Năsturel m. sărdar, Vlăduț m. slujer, Radu m. medelnicer, Staico m. pitar, Dumitrașco m. jicnicer și Ilie m. șătrar. Ispravnic: Radu al doilea

logofăt. Scrie Mihai, fiul lui Stan logofăt.

M.M.B., nr. 26 914

Orig. rom., perg. (44x42,5 cm.), invocația simbolică, litera inițială și monograma domnească scrise cu chinovar și ornate floral, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 228-229 (nr. 714, este menționată ziua de „22”).

42. 1673 (7181) aprilie 28 Stan roș din Nănișori, j. Ialomița, vinde lui Gherghie Băleanu ban 33 stj. din moșia de la Schimbați cu suma de 5 ughi, care fuseseră cumpărați de la Drag, Paraschiva și Coman. Martori: Necula, fiul agăii Niții; []¹ vătăf din Hurezi; Calin logofăt, fiul agăii Niții din București; []¹ al doilea portar, []¹ vătăf Bucșanul și Bărcan Băneanul. Scrie Iorga logofăt.

¹ Semnături indescifrabile.

M.M.B., nr. 27 240

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30,5x21 cm.), o amprentă digitală în cerneală.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 36 (nr. 139); menț.: Stoicescu, 1971, 220, n. 3.

43. 1673 (7181) iunie 9 Vintilă Mărișescu, fiul lui Drăghici Șchiopul, vinde lui Dușca arbănaș din Călinești 180 stj. de ocină din Dărmănești, cu suma de 16.000 aspri, care au aparținut mătușii sale, Stanca. Martori: Defta, Ghinea, Stoian portar, Dumitru, Avram bacal, Necula, Șerban, Dima iuzbașa, Dima, fiul lui Cozma, Costea cupeș, Sibiiu și Leca, fiul lui Gherghișor. Scrie Dobraslav grămatic din Călinești.

M.M.B., nr. 13 920

Orig. rom., hârtie difolio (30,5x21,5 cm.), o amprentă digitală în cerneală.

44. 1673 (7181) iunie 11, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește lui Gherghie fost m. ban și feciorilor lui stăpânirea ocinei din satul Bădeni, j. Saac, care a fost ținută de către Ivașco Băleanu vornic. Martori: Stroe fost m. vornic, Ventil m. ban, Neagoe m. vornic, Chirca fost m. logofăt, Ivașco m. logofăt, Toader Sturzea m. spătar, Hriza m. vistier, Badea m. clucer, Stoia m. postelnic, Coruia m. paharnic, Preda m. stolnic, Matei m. comis, Radul m. sârdar, Stroe m. pârçalab, Vlăduț m. slujer, Staico m. pitar, Dumitrașco m. medelnicer, Alicsandru m. jîtnicer, Ilie m. șătrar. Ispravnic: Radu al doilea logofăt. Scrie Dumitrașco logofăt.

M.M.B., nr. 27 215

Orig. rom., perg. (36,5x55 cm.), invocația simbolică, litera inițială și monograma domnească scrise cu chinovar și ornate floral, sigiliu mijlociu domnesc în ceară roșie, timbrat, cusut.

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, 36-37 (nr. 140).

45. 1673 (7181) iulie 20, Drăgești Zapisul a 6 megiași dat la alegerea moșiei lui Petrea și popa Oana, care au fost cumpărate de către Dumitrașco logofăt din Copăceni.

M.M.B., nr. 28 443

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (43x29 cm.), 6 amprente digitale în cerneală. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

46. 1673 (7181) august 13 Gheorghie fost m. ban, Stroe fost m. vornic și Hrizea m. vistier, ispravnicii scaunului Bucureștilor, dau carte unei slugi domnești de a recupera de la jupâneasa Dobra Bărsasca o sumă de bani din datoria lui Stroie vornic.

M.M.B., nr. 37.347

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (29x20,5 cm.).

Bibliografie: menț.: Cristocea, 2011, 206, n. 815; fâcs.: Documente, 2006, 25.

47. 1673 (7182) septembrie 5 Pascu Bădulescu din Homești vinde lui Lup ceauș din Homești partea sa de moșie câtă se va alege cu suma de 21 taleri. Martori: popa Stan din Homești, Apostol, Filep, Dumitru, Stoian, Buda și Radul logofăt din Cernătești sluga []¹. Scrie Vaselie logofăt.

¹ Semnătură indescifrabilă.

M.M.B., nr. 13 825

Orig. rom., hârtie folio (22x16,5 cm.), o amprentă digitală în cerneală.

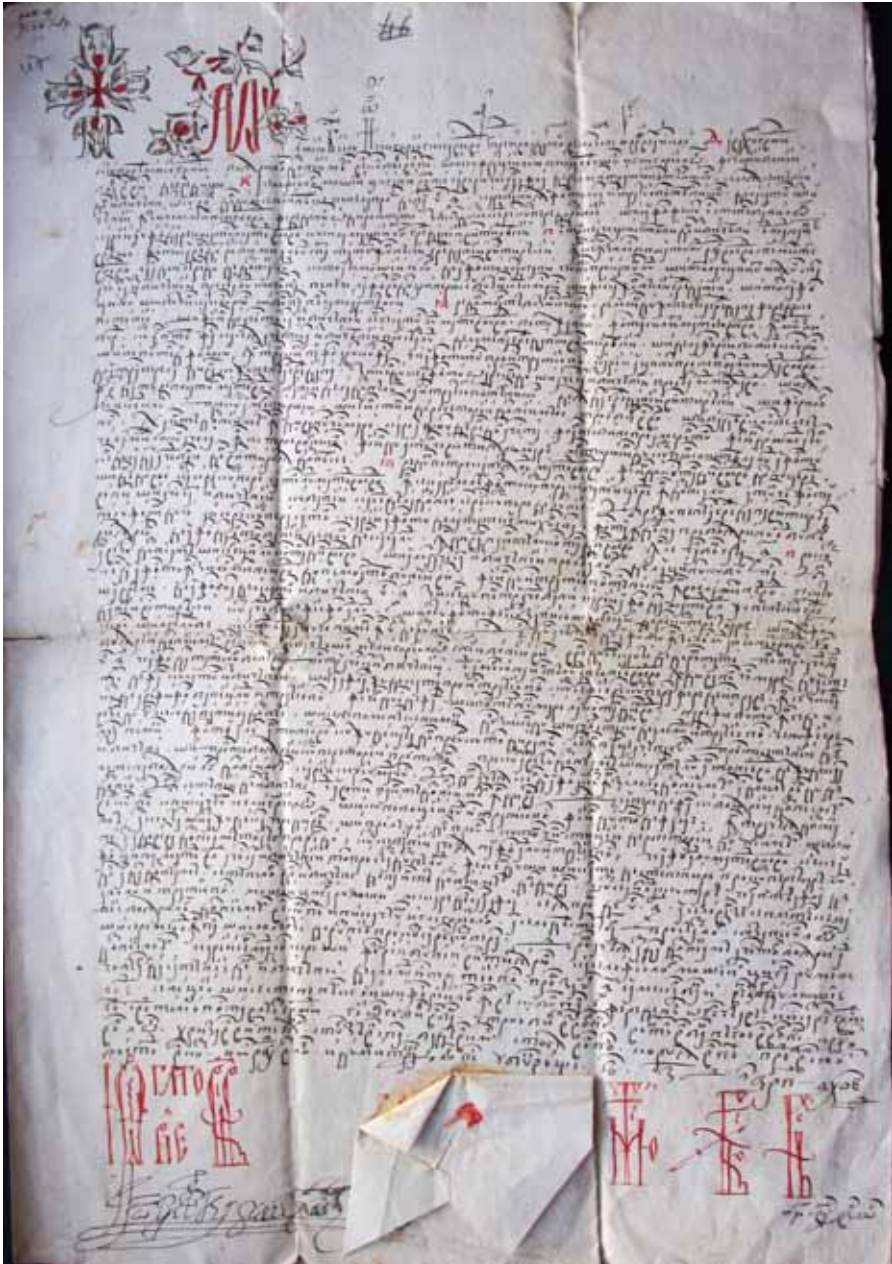

Fig. 1. 1662 (7170) *ianuarie 23* Coman și Stan vând jupânesei Calea 30 stj. din moșia Cosoba de Sus cu suma de 15 taleri (nr. 39 173).

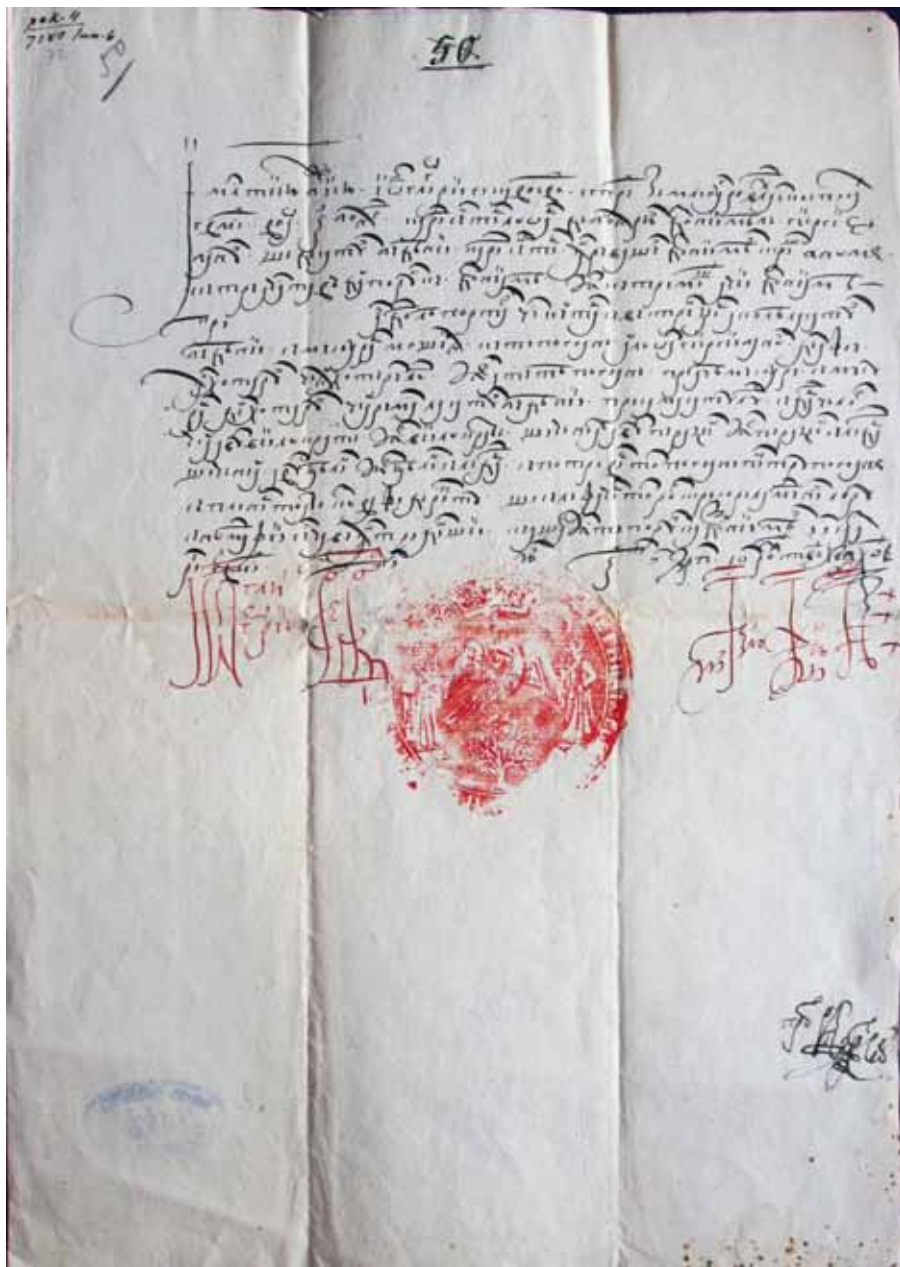

Fig. 2. 1672 (7180) iuilie 6 Grigorie Ghica domnul Țării Românești poruncește celor 6 boieri să măsoare pogoanele de vie din satul Bădeni (nr. 27 242).

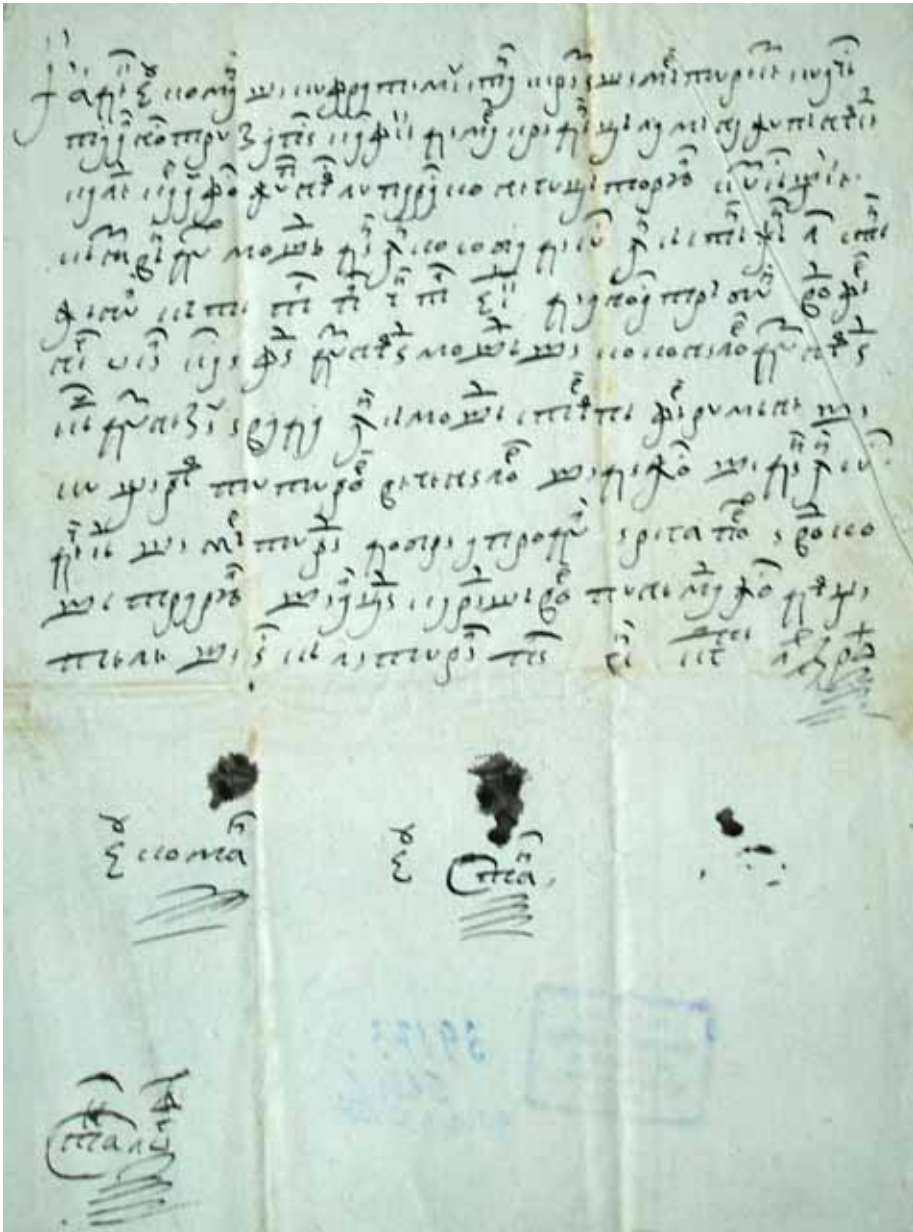

Fig. 3. 1672 (7180) iulie 7, București Grigorie Ghica domnul Țării Românești întărește lui Vălcu fost m. paharnic, Nica ceauș și Grigorie logofăt stăpânirea moșiilor, țiganilor și a rumânilor care au aparținut lui Istratie postelnic de la Izbiceni, j. Romanați (nr. 27 239).

Bibliografie:

- Cristoceea, S., 2011, *Din trecutul mării boierimi muntene. Marele vornic Stroe Leurdeanu*, Editura Istros, Brăila.
- Filitti, I. C., 1919, *Arhiva Gh. Gr. Cantacuzino*, Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, București.
- Neculce, I., 1955, *Letopisețul Țării Românești*, ediția I. Iordan, București.
- Stoicescu, N., 1971, *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova. Sec. XIV-XVII*, Editura Enciclopedică Română, București.
- *** *Documente feudale privind istoria orașului București și a satelor învecinate aflate în colecția Muzeului Municipiului București*, coord. dr. Ionel Ioniță, Editura Muzeului Municipiului București, 2006.

Abrevieri:

- doc. ~ document
ed. ~ ediție
fac. ~ facsimil
j. ~ județ
m. ~ mare
menț. ~ mențiune
mod. ~ modernă
n. ~ nota
nr. ~ număr
orig. ~ original
p. ~ pagina
reg. ~ regist
rom. ~ românesc
stj. ~ stânjeni